

เครื่องมือวัดและประเมินผล
“วรรณคดีและวรรณกรรม”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง ใช้เวลา ๓๐ นาที

๑. ข้อใดเด่นด้านการเล่นเสียงพยัญชนะ เล่นคำ

ก. มนตรีอินข่าวเจ้า	มรณา
ต่างตรีตรีกปลูกษา	เสร็จจแล้ว
ข. พระมหากักรพรรดิให้	จัดสำ เกาเฮย
เกณทีไพร่ประจำลำ	ใช้น้อย
ค. หน่อนรินทร์ธรรมราชเฝ้า	พสุธา ไทยเฮย
นเรศวร์อุตรนรา	ธิปให้
ง. สี่ทิศสี่ท้าวข้าง	ชนประตุ เมืองเฮย
ทรงคชหนุนเหนือดู	เดชห้าว

๒. บทอ่านข้อใดแสดงให้เห็นภาพพจน์ความเปรียบ

ก. กายสั้นอยู่หุบหุบ	เราคืน	ข. เหลือบสบสองทรงคช	เสร็จจใกล้
ค. บรรจุสาตรอค์นี้	ใหญ่สู้	ง. เพียงพระราชธารปรน	ปรือแผ่น ภาพเฮย

ตอบคำถาม ข้อ ๓ จากบทอ่านต่อไปนี้

เชิญพระบางพระแก้ว	สู่เนา เวศนา
มากพระยุหนาวา	แห่ห้อม
ถึงกรุงเทพสถิตยมา	พักวัด อรุณเอย
มหรสพสมโภชพร้อม	จวบสิ้นไตรวารฯ
(โคลงภาพพระราชพงศาวดาร, ขุนภักดีอาสา (พระอมรสินธพ นก))	

๓. จากบทอ่านกล่าวถึงกิจกรรมใด

ก. การแข่งเรือ	ข. การสมโภชเมือง
ค. การฉลองงานวัด	ง. การสมโภชพระพุทธรูป

๔. บทอ่านใช้โวหารใด

ก. สาธกโวหาร	ข. เทศนาโวหาร
ค. บรรยายโวหาร	ง. พรรณนาโวหาร

ตอบคำถามข้อที่ ๕ - ๖ จากบทอ่านต่อไปนี้

บ่เข้าผู้ลักมกผู้ซ่อน เห็นเข้าท่านบ่ใคร่พิน เห็นสินท่านบ่ใคร่เดือด คนใดชี้ข้างมาหา พาเมืองมาสู่ ซ่อยเหนือเพื่อกู้ มั่นบ่มีข้าง บ่มีม้า บ่มีบ่าวมีนาง บ่มีเงื่อนบ่มีทอง ให้แก่มัน (ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงหลักที่ ๑)

๕. ข้อใดถูกต้อง

ก. ใช้ภาษาร้อยแก้ว	มีสัมผัสคล้องจอง	ข. ใช้ภาษาร้อยกรอง	มีสัมผัสคล้องจอง
ค. ใช้ภาษาร้อยแก้ว	ไม่มีสัมผัสคล้องจอง	ง. ใช้ภาษาร้อยกรอง	ไม่มีสัมผัสคล้องจอง

๖. ข้อใดแสดงถึงประเพณีทางศาสนาในสมัยสุโขทัย

ก. ใครจักมักเล่น เล่น

ค. คนในเมืองสุโขทัยนี้ มักทาน

ข. เมื่อกรานกลิ่น มีพนมเบี้ย

ง. ป่าลางก็หลายในเมืองนี้ หมากม่วงก็หลายในเมืองนี้

ตอบคำถาม ข้อ ๗ - ๘ จากบทอ่านต่อไปนี้

คุณศเห็นขวานเพชรระเห็ดมา ประทานพรหมณ์รามรงค์ให้คงกร จึงก้มเศียรคอยรับให้มันเหมาะ แต่คงงาช้างเดียวแต่ปางนั้น (บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน กรีนริमित, พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)	ก็รู้ว่าพระบิดามหิศสร จะสู้ขวานพระบิดรไม่ควรกัน ขวานจำเพาะถูกงาช้างหนึ่งสะบัน เลยมีนามว่าเอกทันต์บรรลือแรง
---	---

๗. จากบทอ่านแสดงให้เห็นถึงคุณธรรมข้อใด

ก. ความยุติธรรม

ค. ความเมตตา

ข. ความเสียสละ

ง. ความจงรักภักดี

๘. จุดมุ่งหมายสำคัญของบทอ่านนี้คือข้อใด

ก. บอกที่มาของขวาน

ค. บอกที่มาของพระนามพระคุณศ

ข. บอกชื่อพระบิดาของพระคุณศ

ง. บอกสาเหตุที่พราหมณ์ได้รับพระราชทานขวาน

๙. บทอ่านข้อใดใช้พรรณนาโวหาร

ก. กายาเธอจำมาและลำสัน

ทรงเครื่องเรื่องรามอร่ามแดง

ข. เป็นนิตยประสิทธิประสาทพร

ชนใดหวังข้ามอุปสรรค

ค. แถลงเรื่องพระคุณศวิเศษศักดิ์

เรื่องอิทธิฤทธิ์ไกรวิชัยชาญ

ง. ด้วยรามปรศุรามมาไกรลาส

จะเข้าไปในนิมานบรรยงค์

ผิวโลหิตะพรรณกัณฑ์แห่ง

แสงกายจับแสงวราภรณ์

สถาวรสวัสดิ์วัฒนา

พึงพำนักพิชเนศนาถา

ลูกพระจอมไตรจักรมหาศาล

ชำนาญชาญเจนจิตวิทยา

จะเฝ้าพระปิตุราชตั้งสมประสงค์

พระคชพัคตร์จึงตรงเข้าห้ามปราม

ตอบคำถาม ข้อ ๑๐ จากบทอ่านต่อไปนี้

ครั้นถึงจึงประณตบทบงสุ์ ว่าพระองค์เป็นหลักธาตรี ผู้ใดทำชอบต่อเบื้องบาท ตัวข้าก็มีชอบนั้ก พระองค์ผู้ทรงศักดิ์ดาเดช กรรมเวรสิ่งใดตั้งนี้ (รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก, พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)	ทูลองค์พระอิศวรเรื่องศรี ยอมเมตตาปราณีทั่วพัคตร์ ก็ประสาททั้งพรแลยศศักดิ์ ล้างเท้าสุรารักษ์ถึงโกฏิปี ไม่โปรดเกศแก่ข้าบาทศรี ทูลพลาญโคศิกรำพันฯ
--	---

๑๐. จากบทอ่านแสดงความรู้สึกผู้พูดอย่างไร

ก. โกรธ

ค. แค้นใจ

ข. ชื่นชม

ง. น้อยใจ

ตอบคำถาม ข้อ ๑๑ - ๑๓ จากบทอ่านต่อไปนี้

หยาดน้ำค้างตอบว่า “เรานี้แหละเป็นจิตรกร”

เมื่อท่ามกลางดึกสงัด เราได้หยดหยาดลงบนใบไม้ ตกต้องเนื้อดินทรายป่าอันละเอียด ตรงไหนมีลายพู่กันของเราลงแรง แผ่นดินก็เฝ้าลางเป็นรอยลึก ที่ไหนต้องรอยพู่กันน้อย รอยก็ตื้น ตลอดราตรีนี้ น้ำค้างมิได้หลับนอนเลย ประจงแต่งแต้ม รอยสับสนวนวง ลงเป็นเส้นสายน้ำไหลอันไพจิตรน่าพิศวง ชื่อตรงเป็นลำนำธรรมชาติบริสุทธิ์ เราจึงสมมติว่าเป็นจิตรกรแก้ว แล้วแต่งแต้มลวดลายของหยาดน้ำค้างลงบนสไบแพรของพระแม่ธรณี

“เจ้าเห็นสวยงามหรือ”

“จะสวยงามมาก”

ทำให้เห็นว่า โลกนี้มีแต่แรงเสนาหา น่าอัศจรรย์ ดูเถื่อนนั้นดอกไม้ป่าก็เบิกบานยิ้มแย้ม เสียตายก็แต่หม่อมมนุษย์ โง่เขลาเบาปัญญา คิดแต่จะฆ่าทำลายล้างโลก ดูเถื่อนนั้นมันกำลังทำอากาศให้เสียหาย เป็นสวะดำมึนหมาน่าขยะแขยง ทั้ง ๆ ที่เขาใช้อากาศหายใจ มีชีวิตสดใส เพราะอากาศบริสุทธิ์

ดูสิเขาฆ่าป่าไม้ ทำลายสายต้นน้ำลำธารลงทุกเวลานาที อย่างไม่มีความหมายสิ่งใด เพียงแต่เหตุโลภหลงเงินทองเป็นกองภูเขาเลากาน่าอนาถ

(นิมิตในสายรุ้ง, อังคาร กัลยาณพงศ์)

๑๑. ทำไม “น้ำค้าง” จึงแนะนำว่าตนเป็นจิตรกร

ก. น้ำค้างทำให้อากาศดี

ข. น้ำค้างมีความสวยงาม

ค. น้ำค้างเรียนจบจิตรกรรม

ง. น้ำค้างทำให้โลกสวยงาม

๑๒. ข้อใดกล่าวไม่ตรงกับเรื่อง

ก. มนุษย์ทำลายป่าไม้

ข. มนุษย์มีความโลภ

ค. มนุษย์เกียจคร้านการงาน

ง. มนุษย์ทำลายอากาศ

๑๓. ข้อใดคือแนวคิดที่สำคัญของเรื่องตอนที่อ่าน

ก. มนุษย์ทำลายธรรมชาติ

ข. มนุษย์หาความสุขไม่ได้

ค. จิตรกรเป็นบุคคลสำคัญ

ง. น้ำค้างมีประโยชน์ต่อโลก

ตอบคำถาม ข้อ ๑๔ - ๑๕ จากบทอ่านต่อไปนี้

“โลกนี้มีแต่แรงเสนาหา น่าอัศจรรย์ ดูเถื่อนนั้นดอกไม้ป่าก็เบิกบานยิ้มแย้ม”

๑๔. บทอ่านข้างต้นเด่นภาพพจน์ใด

ก. อุปมา

ข. อุปลักษณ์

ค. บุคคลวัต

ง. เสียงเสียดธรรมชาติ

๑๕. นักเรียนคิดว่าบทอ่านข้างต้นเหมาะสำหรับแสดงในโอกาสใด

ก. วันครู

ข. วันสตรีสากล

ค. วันเข้าพรรษา

ง. วันสิ่งแวดล้อมโลก

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถามข้อ ๑ - ๒ จากบทอ่านที่กำหนดให้ ใช้เวลา ๒๐ นาที

ความสัจย์ท่านปฏิญาณกัน
ตัวพืมีได้น้อยใจ
ซึ่งพ่อพากันออกมารับ
ก็จะเสียความสัจย์ปฏิญาณ
อันพระองค์บัญชาประกาศิต
ตรีโลกจะกระหายนินทา

เจ้าว่าตั้งนั้นหาควรไม่
ด้วยความยากไร้กันดาร
จะให้กลับไปครองราชฐาน
พระผู้ประทานโลกา
ตั้งเหล็กเพชรลิขิตแผ่นผา
แก้วตาจงฟังพืพาทิ

(รามเกียรติ์, พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)

๑. ให้นักเรียนถอดความจากบทอ่าน

๒. ให้นักเรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน จำนวน ๓ ข้อ